

ABSTRAKT

Tato diplomová práce se zabývá grafickým zpracováním kapitoly Ptáci (*Aves*) v učebnicích přírodopisu pro základní školy a nižší gymnázia se zaměřením na používané modelové druhy (dále jen MD) pro danou kapitolu. Zaměření na MD vyplývá z faktu, že autoři vybírají různé zástupce z taxonu a ti nejsou jednotně zobrazováni nebo popisováni.

Teoretická část DP se zabývá definicí a funkcí učebnice ale také možnostmi jejich výzkumu. Jsou zde popsány zejména výzkumy, které se zaměřují na význam grafické informace v učebnicích a mylné představy u žáků pro taxon ptáci. Ve druhé části kapitoly se věnují charakteristice taxonu ptáků.

V praktické části DP je mým prvním cílem zmapovat a analyzovat grafickou informaci a její zpracování pro taxon ptáci (*Aves*) v učebnicích přírodopisu pro ZŠ a nižší stupeň gymnázia. Analýza zahrnuje srovnání konkrétních učebnicových druhů, způsoby jejich zobrazování, způsoby jejich popisu v rámci textu a další charakteristiky, které se týkají všech obecných obrázků, jež znázorňují důležité znaky skupiny. Dalším cílem této části DP je popsat a zhodnotit MD pro taxon ptáci (*Aves*), který by byl vhodný pro výuku na základní škole nebo nižším stupni gymnázia včetně zařazení do učebnic.

V závěru DP shrnuji výsledky srovnávání využívaných MD v učebnicích přírodopisu pro ZŠ a nižší stupně gymnázií, jejich užívání v dnešní výuce a analýzu jejich zobrazení a zařazení v rámci příslušných učebnic. Z výsledků analýzy vyplývá, že zpracování grafiky a obrazová informace v učebnicích je velmi různorodá. Každá verze, provedení má své klady ale i zápory. Tato práce poukazuje právě na to, jakým záporům se při tvorbě další učebnice vyhnout. Dalším důležitým závěrem je charakteristika univerzálního MD, který by se ve výuce měl používat. Takový MD by měl mít dva důležité znaky, měl by být obecně známý a dostatečně atraktivní pro žáky.

Klíčová slova: učebnice, analýza učebnic, modelový druh, ptáci